

## Fitxa de l'assignatura

### Identificació

1. **Nom de l'assignatura:** Mètodes i tècniques d'investigació en comunicació de masses
2. **Àrea** Periodisme Titulació Publicitat i relacions Públiques
3. **Tipus** Troncal ☐ Obligatòria x Optativa ☐
4. **Crèdits (ECTS)** 5

### Descripció

1. **Finalitats / propòsits de la formació :** Introduir a l'alumne en les principals mètodes i tècniques d'investigació en comunicació de masses, així com, en els instruments teòrics, pràctics i de referència necessaris per a l'aplicació a la investigació en comunicació de masses de manera que, mitjançant un coneixement ordenat i sistemàtic de les diferents metodologies aplicables a Publicitat i Relacions Públiques, l'alumne interpreti correctament la lectura d'un treball de recerca aplicat a la comunicació de masses, elabori d'un projecte d'investigació i desenvolupi el seu treball de curs corresponent a una recerca.

2. **Mòduls, blocs, temes o apartats:**

- tema 1. Introducció a la investigació de la comunicació
- tema 2. La investigació sobre publicitat i relacions públiques
- tema 3. El procés d'investigació i les seves etapes
- tema 4. Tècniques d'investigació per a l'anàlisi dels mitjans de comunicació
- tema 5. Les tècniques d'anàlisi de dades quantitatives i qualitatives
- tema 6. Anàlisi i interpretació de les dades i elaboració de conclusions

3. **Bibliografia comentada:**

\_\_\_\_\_ **MANUALS**

- BERGANZA, M.R. y RUIZ J.A. (coordinadores) *Investigar en Comunicación. Guía práctica de métodos y técnicas de investigación social en comunicación*. Madrid. McGraw Hill. 2005 (Temes 3, 4 y 5) (Manual de consulta)
- HERNÁNDEZ SAMPIERI, R, FERNÁNDEZ COLLADO, C. I BAPTISTA LUCIO, P. *Metodología de la investigación*. México (DF), McGraw-Hill, 2003, 3ª ed. (Temes 3, 4, 5 y 6)
- SIERRA BRAVO, R. *Técnicas de Investigación Social. Teoría y Ejercicios*. Madrid. Ed. Paraninfo. 1992. (Temes 1 al 6)
- WIMMER, R.D. i DOMINICK, J.R. *La investigación científica de los medios de comunicación. Una introducción a sus métodos*. Barcelona, Bosch Casa Editorial, S.A., 1996, 1a. ed. (Temes 1 al 6) (Manual de consulta)

\_\_\_\_\_ **ALTRES LLIBRES**

- ADORNO, Th. W. *Epistemología y ciencias sociales*. Madrid, Cátedra (Valencia), Universitat de València, 2001 (Tema 1)
- ANDER-EGG, E. *Técnicas de investigación social*. Buenos Aires. Editorial Humanitas, 1987, 21è. Ed (Temes 1,2,3,4,5, 6) (Manual de consulta)
- BARDIN, L. *El análisis de contenido*. Madrid, Akal, 1986, 21è. ed. (Tema 4)
- BERICAT, E. *La integración de los métodos cuantitativos y cualitativos en la investigación social. Significado y medida*. Barcelona, Ariel, 1998 (Temes 1 i 2)
- BOSCH, J.L. i TORRENTE, D. *Encuestas telefónicas y por correo*. Cuadernos Metodológicos, no. 9. Madrid, CIS, 1993. (Tem.4)

BUSQUET, J., MEDINA, A. I SORT, J. *La recerca en comunicació. Què hem de saber?. Quins passos hem de seguir?*. Barcelona, UOC, 2006. (Tema 1, 2 i 3)

CALLEJO GALLEGO, J. *El Grupo de discusión: introducción a una práctica de investigación*. Barcelona, Ariel, 2001. (Tema 4)

GALINDO CÁCERES, J. (coord.) *Técnicas de investigación en sociedad, cultura y comunicación*. México, Addison Wesley Longman, 1998. (Temas 1,2, 3, 4)

GARCIA FERRANDO, M., IBAÑEZ, J. i ALVIRA, F. (comps.) *El análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación*. Madrid, Alianza Editorial, 2001. (Tema 4)

GUASCH, O. *Observación participante*. Madrid, CIS, 1997 (Tema 4)

IGARTUA, Juan José *Métodos cuantitativos de investigación en comunicación*. Barcelona, Bosch, 2006. (Tema 4 y 5)

JENSEN, K.B. i JANKOWSKI, K.B. (eds.) *Metodologías cualitativas de investigación en comunicación*. Barcelona, Bosch Casa Editorial, 1993.

KING, Gary, KEOHANE, Robert O. i VERBA, Sidney *El diseño de la investigación social. La inferencia científica en los estudios cualitativos*. Madrid, Alianza Editorial, 2000 (Temas 3 i 4)

KRIPPENDORFF, K. *Metodología de análisis de contenido*. Barcelona, Paidós, 1990 (Tema 4)

PUJADA, J.J. *El método biográfico: el uso de las historias de vida en ciencias sociales*. Cuadernos Metodológicos, no. 5. Madrid, CIS, 1992 (Tema 4)

SÁNCHEZ CARRIÓN, J.J. *Manual de análisis estadístico de los datos*. Madrid, Alianza Editorial, 1999, 2ª ed. rev. (Temas 5 i 6)

SORIANO, Jaume *L'ofici de comunicòleg. Mètodes per investigar la comunicació*. Barcelona, Eumo Editorial, 2007. (Temas 1, 2, 4 y 5).

TAYLOR, S.J. i BOGDAN, R. *Introducción a los métodos cualitativos de investigación. La búsqueda del significado*. Barcelona, Ediciones Paidós, 1992 (Temas 1,2,3 i 4)

WOLF, M. *La investigación de la comunicación de masas. Crítica y perspectivas*. Barcelona. INSTRUMENTOS PAIDOS. 1987 (Tema 1)

#### REVISTES ESPECIALITZADES:

- ✓ *Anàlisi. Quaderns de comunicació i cultura.*
- ✓ *Anuario FUNDESCO*
- ✓ *Anuario El País*
- ✓ *Communication*
- ✓ *DeSignis*
- ✓ *European Journal of Communication*
- ✓ *International Journal of Cultural Studies*
- ✓ *NORDICOM*
- ✓ *RAI.VQPT*
- ✓ *SIGNA*
- ✓ *TELOS*
- ✓ *VARIETY*
- ✓ *VERSUS*

o

#### 4. Referències per estructurar el treball de l'alumne

PONS, I. *Programación de la investigación social*. Madrid, C.I.S., 1993. (Temas 1 al 4)

RUIZ OLABUENAGA, J.I. *Cómo elaborar un proyecto de investigación*. Bilbao, Ediciones Universidad de Deusto, 1998 (Temas 1 al 4)

#### 5. Competències a desenvolupar

| Competència | Indicador específic de la competència |
|-------------|---------------------------------------|
|-------------|---------------------------------------|

| Competència | Indicador específic de la competència         |
|-------------|-----------------------------------------------|
| 1           | 1.1.6<br>1.2.4; 1.2.6                         |
| 2           | 2.3.8 al 2.3.18<br>2.4.8 al 2.4.18            |
| 4           | 4.6.25 al 4.6.27                              |
| 5           | 5.7.28 al 5.7.34<br>5.8.28 al 5.8.34          |
| 6           | 6.9.35; 6.9.36<br>6.10.36<br>6.11.37; 6.11.38 |
| 7           | 7.12.40 al 7.12.42                            |
| 9           | 9.14.47 al 9.14.53<br>9.15.47 al 9.15.53      |

## 6. Avaluació

| Bloc/Apartat/tema     | Pes | Descripció                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Bloc 1<br>Temes 1 i 2 | 20% | <p>Explicació dels principals mètodes i tècniques d'investigació en comunicació de masses i dels instruments teòrics, pràctics i de referència necessaris per a l'aplicació a la investigació en comunicació de masses i les diferents metodologies aplicables a la Publicitat i Relacions Públiques en relació a les demandes empresarials, institucionals i socials, així com, les principals orientacions i àrees de la investigació: disciplines, metodologies i procediments i els tipus d'orientació pràctica: crítica cultural i investigació crítica, la investigació institucional, de control i supervisió, la investigació aplicada a la indústria amb la finalitat de potenciar un coneixement ordenat i sistemàtic. Motivar a l'alumne a pensar sobre la idea o tema sobre el que vol investigar. Donar els instruments per la cerca de les fonts generals d'investigació i documentació, la qual cosa portarà a determinar l'àmbit de recerca, permetrà a l'alumne a ubicar la idea o tema de recerca.</p> <p><b>Avaluació: Presentar de manera esquemàtica, els primers resultats de la cerca de fons i documental i la idea o tema situat dins un marc teòric concret</b></p> |
| Bloc 2<br>Tema 3      | 28% | <p>Explicar les fases del procés d'investigació i, a mesura que es van desenvolupant els continguts teòrics del tema, acompanyar l'inici del projecte de recerca amb els coneixements que és van adquirint. L'alumne comptarà amb un projecte de recerca de l'àmbit de la publicitat i a les relacions públiques com a cas d'estudi per tal que l'interpreti.</p> <p><b>Avaluació: Presentar l'elaborar el projecte d'investigació, des de l'idea o tema fins els supòsits i hipòtesis</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Bloc 3<br>Tema 4      | 16% | <p>Explicar les diferents tècniques i instruments per l'extracció i anàlisi de dades tant quantitatives com qualitatives i orientar a l'alumne sobre els instruments més adequats per aplicar a la seva recerca.</p> <p><b>Avaluació: Presentar la continuació de l'elaboració del projecte des del disseny fins la bibliografia. Presentar el projecte de recerca</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Bloc 5<br>Temes 5 i 6 | 36% | <p>Posar en pràctica les tècniques, programaris i instruments més adequats per l'anàlisi de dades quantitatives i les categories qualitatives. Desenvolupar el treball de curs corresponent a una recerca, informe, etc., a partir del disseny del projecte.</p> <p><b>Avaluació: Presentació de la recerca</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

| Titulació Publicitat i Relacions Públiques<br>Assignatura <b>Mètodes i tècniques d'investigació en comunicació de Masses I i II</b> Codi: 20662 i 20669 Curs: Segon Tipus: Obligatòria Curs: 2008-2009<br>Crèdits Plà 1992 5/5 Crèdits ECTS 2/2 Professorat: I i II (Olga del Río – Docència en català) |                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                |                                                                                    |                                             |                           |                                      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|---------------------------|--------------------------------------|
| Continguts per blocs temàtics                                                                                                                                                                                                                                                                           | Competències que es desenvolupen                                                                                                                                                                  | Objectius en relació a la competència                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Tipus d'activitats docents (1) | Hores<br><b>Actual</b> <b>ECTS</b><br>100       50/50<br>Prof.   Alumne<br>Crèdits |                                             | Activitat d'avaluació (2) | Ponderació respecte el valor final % |
| <b>Bloc 1 Investigar en comunicació</b><br><br><b>Tema 1.</b> Introducció a la investigació de la comunicació<br><b>Tema 2.</b> La investigació sobre publicitat i relacions públiques                                                                                                                  | Comunicatives (1.2.4 i 1.2.6)<br>Científiques (2.3.12)                                                                                                                                            | Introducció a les principals mètodes i tècniques d'investigació en comunicació de masses i als instruments teòrics, pràctics i de referència necessaris per a l'aplicació a la investigació en comunicació de masses. Potenciar un coneixement ordenat i sistemàtic de les diferents metodologies aplicables a la Publicitat i Relacions Públiques en relació a les demandes empresarials, institucionals i socials. Determinar les principals orientacions i àrees de la investigació: disciplines, metodologies i procediments i els tipus d'orientació pràctica: crítica cultural i investigació crítica; investigació institucional, de control i supervisió; investigació aplicada a la indústria. Donar instruments per la cerca de les fonts generals d'investigació i documentació.<br>Determinar l'àmbit de recerca. Ubicar la idea o tema de recerca. Presentar el resultat de la cerca de fons i documental<br>Situar el marc teòric pertinent a la recerca. Presentar el tema de recerca | 1, 2, 3, 4, 6                  | <b>totals</b><br>indicar<br>100<br>(50/50)<br><br>20                               | <b>totals</b><br>indicar<br>50/50<br><br>15 | 1,2,3                     | 20%                                  |
| <b>2 Bloc Aprendre a planificar la investigació</b><br><br><b>Tema 3.</b> El procés d'investigació i les seves etapes                                                                                                                                                                                   | Científiques ( 2.3.8 al 2.3.10; 2.4.11)<br>Desenvolupament de l'autoaprenentatge (9.15.48)                                                                                                        | Explicar les fases del procés d'investigació i, a mesura que es van desenvolupant els continguts teòrics del tema, acompanyar l'inici del projecte de recerca amb els coneixements que es van adquirint. L'alumne comptarà amb un projecte de recerca de l'àmbit de la publicitat i a les relacions públiques com a cas d'estudi per tal que l'interpreti.<br>Aprendre a relacionar el continguts teòrics assolits amb l'elaboració del projecte d'investigació, des de l'idea o tema fins els supòsits i hipòtesis                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 1,2,3,4,6                      | Indicar 30                                                                         | Indicar 20                                  | 2,3,4,5                   | 28%                                  |
| <b>3 Bloc Els instruments de la investigació</b><br><br><b>Tema 4.</b> Tècniques d'investigació per l'anàlisi de la comunicació                                                                                                                                                                         | Comunicatives (1.2.6)<br>Científiques ( 2.3.8 ; 2.3.10; 2.4.11)<br>Tecnològiques (4.6.25)<br>Valors morals: ètica de la investigació (7.12.41)<br>Desenvolupament de l'autoaprenentatge (9.15.48) | Explicar les diferents tècniques i instruments per l'extracció i anàlisi de dades i orientar a l'alumne sobre els instruments més adequats per aplicar a la seva recerca<br>Assoliments dels instruments adequats per aplicar al tema de recerca i continuar amb l'elaboració del projecte des del disseny fins la bibliografia.<br>Presentar el projecte de recerca                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 1,2,3,4,6                      | Indicar 15                                                                         | Indicar 15                                  | 2,3,4,5,6                 | 16%                                  |

| Continguts per blocs temàtics                                                                                                                                                                                                                             | Competències que es desenvolupen                                                                                                                                                         | Objectius en relació a la competència                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Tipus d'activitats docents (1) | Hores Actual 100 Prof. Crèdits | ECTS 50/50 Alumne | Activitat d'avaluació (2) | Ponderació respecte el valor final % |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|--------------------------------|-------------------|---------------------------|--------------------------------------|
| <b>4 Bloc La pràctica de la investigació</b><br><br><b>Tema 5.</b> Aplicació de les tècniques d'anàlisi de dades quantitatives i les categories d'anàlisi qualitatives<br><b>Tema 6.</b> Anàlisi i interpretació de les dades i elaboració de conclusions | Comunicatives (1.2.6)<br>Científiques (2.3.8 al 2.3.12; 2.4.11; 2.4.13)<br>Valors morals: ètica de la investigació (7.12.41)<br>Desenvolupament de l'autoaprenentatge (9.15.48; 9.15.53) | Posar en pràctica les tècniques, programaris i instruments més adequats per l'anàlisi de dades quantitatives i les categories qualitatives.<br>Realització de pràctica col·lectiva com a prova pels suports i instruments a utilitzar per l'extracció de dades i categories.<br>Desenvolupar el treball de curs corresponent a una recerca, informe, etc., a partir del disseny del projecte.<br>Presentació de la recerca | 1,2,3,4,5,6,7                  | 35                             | 50                | 1,2,3,4,5,6,7,9,10        | 36%                                  |

**(1) Activitats d'aprenentatge possibles:** 1 Directes, 2 Tutelades, 3 Treball de camp, 4 Laboratori, 5 Seminari-Fòrum, 6 Treball autònom, 7 Preparació avaluació.

**(2) Activitats d'avaluació:** 1. Prova/entrevista diagnòstica inicial, 2. Informe de progrés, 3. Proves, exercicis, problemes, de procés, 4. Autoavaluació de l'alumne (individual, en grup) de procés, segons pauta, 5. Observacions de procés segons pauta, 6. Valoració final d'informes, treballs, projectes, etc., (individual, o en grup), 7. Proves finals (escrites, orals, ...) , 8. Proves finals d'opció múltiple, 9. Portfolio alumne, Memòria, 10. Autoavaluació de l'alumne final.

## PROVA PILOT

### Mètodes i tècniques d'investigació en comunicació de masses

| Codi             | Aules i Espais                                | Activitat                                                | Professorat<br>Tipologia                         | Observacions                                            |
|------------------|-----------------------------------------------|----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| 20662 i<br>20669 | <i>Aules convencionals</i>                    | Explicacions generals al grup classe.                    | 1 Numerari                                       |                                                         |
|                  | <i>Aules polivalents</i>                      | Explicacions i treball col·lectiu amb el grup classe.    | 1 Numerari<br>4 Ajudants/Associats<br>o Numerari |                                                         |
|                  | <b>Aules laboratori</b>                       | Treball en grups reduïts d'alumnes amb presència docent. | 4 Associats/Ajudants<br>o Numerari               | Informatitzats                                          |
|                  | <i>Aules laboratori</i>                       | Treball dels alumnes de forma autònoma.                  |                                                  | Informatitzats                                          |
|                  | <i>Seminaris</i>                              | Treball en grups reduïts per a tutories.                 | 4 Associats/Ajudants<br>o Numeraris              |                                                         |
|                  | <i>Despatx d'atenció individual a alumnes</i> | Tutoria personalitzades.                                 | 4 Associats/Ajudants<br>o Numeraris              | Cada professor disposarà del seus espai individualitzat |